

ศักยภาพของจังหวัดกาญจนบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

The Capabilities of Kanchanaburi Province on sustainable Tourism Management.

ศิวะรัฐ คำนำ¹, รศ.ดร.วินัย วีรพัฒนานนท์ และ ดร.บุญเลิศ วงศ์โพธิ์

¹ นักศึกษาปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยปทุมธานี

^{2,3} อาจารย์ประจำสาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยปทุมธานี

บทคัดย่อ

รัฐบาลกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในปี 2561 เป็น "ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" และให้การท่องเที่ยวสามารถเติบโตควบคู่ไปกับการตามรอยพระบาทด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสมดุล รัฐบาลโดยคณะกรรมการนโยบายท่องเที่ยวแห่งชาติมีมติให้ปี 2561 เป็น "ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" หรือ "Amazing Thailand Tourism Year 2018" เพื่อเน้นการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมเรื่องความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และการต่างประเทศ โดยบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วนเพื่อมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับชั้นนำของโลก มีการเจริญเติบโตบนพื้นฐานของความเป็นไทยและกระจายรายได้สู่ชุมชน นอกจากนี้ ยังเน้นส่งเสริมกิจกรรมที่มีเสน่ห์มีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น รัฐบาลจึงได้วางแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างรายได้ และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ จึงมีนโยบายการจัดการกิจกรรมและสนับสนุนการจัดการกิจกรรมที่สร้างคุณค่า และรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอัตลักษณ์ความเป็นไทยอย่างเป็นทางการ(ที่มา:สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=7757&filename=index ออนไลน์)

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, ศักยภาพการพัฒนาจังหวัด

Abstract

The government has planned to drive the Thai economy into the 4.0 era. let tourism be important in generating revenue and economic progress of the country. by supporting activities that create value and maintain the strength of the country in the tradition, and cultural and thai identity. resulting in income distribution to major cities and secondary cities. all thai people are involved in tourism management instill youth new and generation realizing the importance of being a good host. having love and pride in the origin to help facilitate and maintain. safety for tourists. resulting in tourists being happier and returning to travel continuously. sustainable tourism development need to create relationships and cooperation with neighboring countries and countries around the world tourism management. using aggressive marketing strategies elevating thailand to be the center of the seminar. regional product display both at the ASEAN and global levels. both in the city and outside the city environmental restoration and cultural heritage to create new tourist destinations. production of products for sale to tourists Increasing convenience measures creating security. Including the use of tourism resources in each area for maximum benefit and does not cause effects such as pollution waste and degradation.

Keywords: Tourism Management, Sustainable Development

บทนำ

รัฐบาลกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ในปี 2561 เป็น "ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" และให้การท่องเที่ยวสามารถเติบโตควบคู่ไปกับการตามรอยพระบาทด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความสมดุลรัฐบาลโดยคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติมีมติให้ปี 2561 เป็น "ปีท่องเที่ยววิถีไทย เก๋ไก๋อย่างยั่งยืน" หรือ "Amazing Thailand Tourism Year 2018" เพื่อเน้นการท่องเที่ยวให้เป็นอุตสาหกรรมเรื่องความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา และการต่างประเทศ โดยบูรณาการร่วมกันจากทุกภาคส่วนเพื่อมุ่งสู่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพระดับชั้นนำของโลก มีการเจริญเติบโตบนพื้นฐานของความเป็นไทยและกระจายรายได้สู่ชุมชน นอกจากนี้ ยังเน้นส่งเสริมกิจกรรมที่มีเสน่ห์มีเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น รัฐบาลจึงได้วางแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยสู่ยุคไทยแลนด์ 4.0 ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างรายได้ และความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจจึงมีนโยบายการจัดกิจกรรมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่สร้างคุณค่าและรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมอัตลักษณ์ความเป็นไทยอย่างเป็นทางการ (ที่มา : สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์

http://www.asean thai.net/ewt_news.php?nid=7757&filename=index ออนไลน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กล่าวว่า ปีท่องเที่ยวครั้งนี้เป็นการรวมตัวสิ่งดี ๆ ของทุกหน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน และการนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในมุมมองใหม่ ๆ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกิจกรรม เช่น กีฬาเพื่อการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอาหาร เป็นต้น ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวได้ค้นพบความสุขและเป็นช่วงที่เหมาะสมที่จะให้นักท่องเที่ยวทั่วโลกยังคงสนใจที่จะมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยเป็นอันดับต้น ๆ ส่งผลให้เกิดการกระจายได้จากเมืองหลักไปสู่เมืองรองทั้งทางตรงและทางอ้อม เศรษฐกิจของประเทศไทยด้านการท่องเที่ยวขณะนี้เมื่อมีการท่องเที่ยวเข้ามาช่วยเสริมควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวสามารถเติบโตควบคู่ไปกับเศรษฐกิจของประเทศชาติได้อย่างยั่งยืนหากทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมการเปิดตัวปีท่องเที่ยวในครั้งนี้ จะทำให้เยาวชนรุ่นใหม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเป็นเจ้าบ้านที่ดี การมีความรักและความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิด รวมถึงช่วยอำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีความสุขและกลับมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทย

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

จากนโยบายของรัฐบาลที่ได้มีนโยบายทางด้านการท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ และประกาศให้การท่องเที่ยวเติบโตควบคู่ไปกับการตามรอยพระบาทด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น แหล่งท่องเที่ยวในหลายพื้นที่ในประเทศไทยอาจจะได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ด้วยการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่น การท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อประเทศไทยในสภาพที่ยังมีภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจขณะนี้ รัฐบาลภายใต้การกำกับดูแลของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชาเปนนายกรัฐมนตรีได้มีแนวคิดที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเพราะการท่องเที่ยวมีแนวโน้มมาซึ่งรายได้มหาศาล และประเทศไทยก็มีศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และโบราณวัตถุและโบราณสถานอื่นๆอีกมากมาย

ซึ่งวันหยุดสุดสัปดาห์ที่ 2 สิงหาคม 2561 นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รองนายกรัฐมนตรี ได้เป็นประธานการประชุมคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2561 ณ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยมี นายวีระศักดิ์ โควสุรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์ ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และผู้บริหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม โดยมีสาระสำคัญของการประชุมฯ ดังนี้ที่ประชุมได้ติดตามสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศไทย ในระยะครึ่งปีที่ผ่านมาโดยมีจำนวนนักท่องเที่ยว 19,481 ล้านคน ขยายตัวร้อยละ 12.46 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะในเดือนมิถุนายนที่มีการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 11.57 นักท่องเที่ยวที่มีจำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน มาเลเซีย และอินเดีย สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวรวม 1,015,893 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 15.88 จากช่วงเวลาเดียวกันของปีที่ผ่านมา ส่วนในเดือนกรกฎาคม จำนวนนักท่องเที่ยวขยายตัวเพียงร้อยละ 4 เนื่องจากการหดตัวของนักท่องเที่ยวจีนและยุโรป อย่างไรก็ตามคาดการณ์ตลอดทั้งปี 2561 การท่องเที่ยวจะสร้างรายได้รวม 3 ล้านล้านบาท เป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 2 ล้านล้านบาท และจากไทยเที่ยวไทย 1 ล้านล้านบาท โดยนักท่องเที่ยวที่สร้างรายได้สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ จีน รัสเซียและมาเลเซีย ที่ประชุมรับทราบผลการประชุมการท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ 37 ซึ่งปีนี้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุมในระหว่างวันที่ 21 - 27 มกราคม 2561 ณ จังหวัดเชียงใหม่โดยประเทศไทยได้ผลักดันประเด็นการพัฒนาที่สำคัญได้แก่ การท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล การลงทุนด้านการท่องเที่ยวการท่องเที่ยวทางเรือ การท่องเที่ยวเชิงอาหาร รวมทั้งได้มีการรับรองปฏิญญาร่วม 2 ฉบับ โดยไม่มีการลงนาม ได้แก่ ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการท่องเที่ยวทางเรือ และปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้าน

การท่องเที่ยวเชิงอาหารนอกจากนี้ ที่ประชุมได้รับทราบผลการประชุมคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ครั้งที่ 41 ผลการประชุมคณะกรรมการบริหารสำนักงานประสานความร่วมมือการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงและผลการประชุมการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ปี พ.ศ. 2561 รวมทั้งผลการหารือระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กับเลขาธิการองค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United Nations World Tourism Organization : UNWTO) ในคราวเดินทางมาเยี่ยมคารวะเมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2561 ณ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และร่วมเป็นเจ้าภาพจัดงาน The 4 th UNWTO World Forum on Gastronomy Tourism สำหรับการบูรณาการการทำงานระหว่างกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามนโยบายรัฐบาล ได้แก่ กระทรวงคมนาคม ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อการพัฒนาโครงข่ายคมนาคมเชื่อมโยงการท่องเที่ยว ซึ่งที่ผ่านมาได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาระยะด่วน (Quick Win) กำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จัดทำแผนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในระยะยาว รวมทั้งการสำรวจพื้นที่ Thailand Riviera เพื่อประเมินศักยภาพ ความพร้อมและความต้องการด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อกระทรวงคมนาคมจัดทำแผนงาน/โครงการ รองรับ กระทรวงวัฒนธรรมได้มีการหารือเพื่อจัดทำฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเชิงศาสนาพุทธ การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา ในรูปแบบ Digital Content ผ่าน Platform Thailand Tourism Directory ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในส่วนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะมีการประชุมร่วมกันในวันที่ 2 สิงหาคม 2561 เพื่อพิจารณาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริม “วนอุทยานถ้ำหลวง-ขุนน้ำนางนอน” เป็นแหล่งท่องเที่ยวระดับโลก การกำหนดขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ของแหล่งท่องเที่ยวและการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว ความคืบหน้าการดำเนินโครงการไทยนิยมยั่งยืน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้รับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 วงเงิน 891.29 ล้านบาท จำนวนเป็น กรมการท่องเที่ยว 106.29 ล้านบาท ดำเนินโครงการฝึกอบรมภาษาอังกฤษ การจัดการท่องเที่ยวชุมชน การทำโฮมสเตย์ การอำนวยความสะดวกด้านความปลอดภัย จัดหาอุปกรณ์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว พัฒนาระบบสารสนเทศ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 785.00 ล้านบาท ดำเนินโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองรองและชุมชนตามโครงการท่องเที่ยวชุมชน อะเมซิงไทยแลนด์ โกลบอล (Amazing Thailand Go Local) โครงการบริหารจัดการข้อมูลอัจฉริยะเพื่อการท่องเที่ยว (Tourism Smart DATA Management) และโครงการส่งเสริมการตลาดเพื่อการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งห่วงโซ่คุณค่าด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่เมืองรอง (Marketing – Led Tourism Development) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินโครงการ การส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวชุมชนและการกระจายรายได้สู่เมืองรอง การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดทำโครงการ Amazing Thailand Go Local และมีการปรับสัดส่วนผู้เยี่ยมชมเมืองหลักต่อเมืองรอง จากเดิม ๗๐:๓๐ เป็น ๖๕:๓๕ ผลการดำเนินงานที่สำคัญได้แก่การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่สร้างอัตลักษณ์ของพื้นที่และจัดกิจกรรมกระตุ้นการเดินทางท่องเที่ยวในเมืองรองเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและการพัฒนาคนสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนผ่านโครงการอาสาสมัครเพื่อการท่องเที่ยวในรูปแบบพัฒนาผู้สอน แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๒ เน้นการใช้วิธีการกินเข้าไปสู่การสัมผัส Local Experience สร้างมูลค่าเพิ่มด้วย content สร้างกระแสใจถึงสิ่งแวดล้อม และชูอัตลักษณ์เมืองรองมาเป็นส่วนผสมหลักในการสร้างสรรค์สินค้า สร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ในส่วนของการขับเคลื่อนงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ที่ประชุมได้พิจารณาให้ความเห็นชอบยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกลุ่มมุสลิมยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวเรือสำราญและนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนของไทยเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2564) โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปพิจารณาดำเนินโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของยุทธศาสตร์ดังกล่าว รวมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานที่พักแบบพำนักระยะยาว (Long Stay Standard) ฉบับปรับปรุง และการจัดทำ “แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชน” เพื่อเสนอให้สำนักงบประมาณพิจารณาทบทวนและกำหนดแนวทางการจัดงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ต่อไป (https://www.mots.go.th/ewt_news.php?nid=11106&filename=index)

จากนโยบายของรัฐบาลที่ได้อนุมัตินโยบายทางด้านการท่องเที่ยวในลักษณะต่างๆ และประกาศให้การท่องเที่ยวเติบโตควบคู่ไปกับการตามรอยพระบาทด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมนั้น จะเห็นได้ว่าการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวได้นั้นจะต้องมีหลักเดิมๆ ที่สำคัญก็คือจะต้องเร่งพัฒนาขีดความสามารถและความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อให้ไทยเป็นประตูหลักของการท่องเที่ยวภูมิภาค ทั้งด้านการตลาด การขนส่ง การลงทุน การบริหารจัดการ รวมถึงการขจัดปัญหาและอุปสรรคในด้านการท่องเที่ยวเร่งการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยใช้กลยุทธ์การตลาดเชิงรุก โดยสร้างกิจกรรมท่องเที่ยวทั้งระดับภายในประเทศและระหว่าง

ประเทศ ยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการประชุม สัมมนา การแสดงสินค้าของภูมิภาคเอเชีย เร่งพัฒนา บุรณะ ฟนฟู มรดกและทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ทั้งในเขตเมือง นอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจับจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยจะส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชน ในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง เร่งเพิ่มความหลากหลายของ การท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนมีบทบาท การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น ทั้งในรูปแบบการจัดการสหกรณ์การท่องเที่ยว และการพัฒนาชุมชน เป็นแหล่งท่องเที่ยว เร่งเพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวก สร้างความปลอดภัยและป้องกันการเอาเปรียบ นักท่องเที่ยว รวมทั้งเร่งรัดการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง การพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถสร้างความเจริญรุ่งเรืองและการพัฒนาเศรษฐกิจ ไปสู่ชุมชนแต่ก็ส่งผลกระทบต่อสภาวะสังคมวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์และสมดุลนั้นจะต้องมีการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมุ่งเน้นและเจาะจงไปที่การท่องเที่ยวที่ไร้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นต้น ตลอดจนให้ชุมชนเจ้าของท้องถิ่นหรือเจ้าถิ่นร่วมกันต่อเติมริเริ่มค้นหาความ โดดเด่น ดึงดูดขายที่เป็นมนต์เสน่ห์ ความสวยงาม เพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากเข้าสู่ยุค 4.0 กันหมดเทคโนโลยีต่างๆจึงต่อโลก ปัจจุบัน และนำเอาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเขาไปประกอบจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว และกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อ ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ

จังหวัดกาญจนบุรีกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

กาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ใหญ่เป็นอันดับ 3 ของประเทศไทยรองจากจังหวัดนครราชสีมา และเชียงใหม่ มีพื้นที่โดยรวม ประมาณ 19,473 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่า ทั้งป่าโปร่ง และป่าดงดิบ มีแม่น้ำสำคัญสองสายคือ แม่น้ำแควใหญ่ และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งไหลมาบรรจบรวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลองที่บริเวณอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ประกอบด้วยทิว เขา หุบเขา และที่ราบลุ่มแม่น้ำ พื้นที่ทางด้านทิศเหนือ และทิศตะวันตก เป็นเทือกเขาแล้วค่อย ๆ ลาดลงมาทางด้านทิศใต้และทิศ ตะวันออก ทางทิศเหนือและทิศตะวันตก เป็นป่าไม้ และภูเขา ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือและบางส่วนของทิศเหนือเป็นที่ราบ กว้างใหญ่สลับกับเนินเขาเตี้ย ๆ แต่แห้งแล้ง ทิศตะวันออกเฉียงใต้และตอนกลางของจังหวัดเป็นบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีความ อุดมสมบูรณ์ แบ่งออกได้เป็น 3 เขตด้วยกัน ลักษณะภูมิอากาศ เนื่องจากจังหวัดกาญจนบุรีมีสภาพท้องที่กว้างขวางมาก ลักษณะ ของภูมิอากาศจึงแตกต่างกันไป บริเวณที่ราบจะมีสภาพภูมิอากาศคล้ายคลึงกับจังหวัดในภาคกลาง และภาคตะวันตก ส่วนบริเวณ ที่เป็นป่าและภูเขาจะแตกต่างกันไป คือ ในฤดูร้อนจะร้อนจัด ในฤดูหนาวจะหนาวจัด ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือน ตุลาคม แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำน้ำแควน้อย ลำน้ำแควใหญ่ และลำน้ำแม่กลอง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จึง ได้สร้างเขื่อนกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าถึง ๓ เขื่อน คือ เขื่อนศรีนครินทร์ ในพื้นที่อำเภอทองผาภูมิ เขื่อนศรีนครินทร์ ในอำเภอศรีสวัสดิ์ ซึ่งได้ชื่อว่าเป็น ดินแดนมหัศจรรย์แห่งสายน้ำและขุนเขา และเขื่อนท่าทุ่งนา ในพื้นที่อำเภอเมือง นอกจากนี้ กรมชลประทานยังได้สร้างเขื่อนชลประทานเพื่อการเกษตรอีก 1 แห่ง ได้แก่ เขื่อนแม่กลองในพื้นที่อำเภอด่านมะขามเตี้ย พื้นที่ป่าไม้จังหวัด กาญจนบุรี จากข้อมูลของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2558 จังหวัดกาญจนบุรี มีเนื้อที่ ประมาณ 12,176,968 ไร่ หรือ 19,483.15 ตารางกิโลเมตร มีพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งหมดประมาณ 7,445,151 ไร่ หรือ 11,912.24 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 61.14 % ของพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ป่าสงวนแห่งชาติ มีป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 15 ป่า รวมเนื้อ ที่ประมาณ 5,014,485.25 ไร่ หรือ 8,023.18 ตารางกิโลเมตร ป่าถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี มีพื้นที่ป่าไม้ถาวรตามมติ คณะรัฐมนตรี จำนวน 14 ป่า อยู่ในท้องที่ อำเภอบ่อพลอย,อำเภอศรีสวัสดิ์, อำเภอทองผาภูมิ,อำเภอไทรโยค,อำเภอสังขละบุรี, อำเภอท่ามะกา,อำเภอท่าม่วง,อำเภอบ่อพลอย,อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี รวมเนื้อที่ประมาณ 344,599 ไร่ อุทยานแห่งชาติ มีอุทยานแห่งชาติ จำนวน 7 แห่ง รวมเนื้อที่ประมาณ 4,238,338.50 ไร่ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า จำนวน 2 แห่ง รวมเนื้อที่ประมาณ 1,933,062 ไร่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า มีเขตห้ามล่าสัตว์ป่า จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า อุทยาน สมเด็จพระศรีนครินทร์ ท้องที่อำเภอเมือง เนื้อที่ประมาณ 56,250 ไร่ วนอุทยาน มีวนอุทยาน จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ วนอุทยาน พระแท่นดงรัง ท้องที่ อำเภอท่ามะกา เนื้อที่ประมาณ 1,344 ไร่ เขตการปกครองแบ่งเขตการปกครอง ประกอบด้วยการบริหาร ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นในระดับอำเภอ แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง กาญจนบุรี, อำเภอท่ามะกา, อำเภอท่าม่วง, อำเภอด่านมะขามเตี้ย, อำเภอทองผาภูมิ, อำเภอไทรโยค, อำเภอสังขละบุรี, อำเภอศรี สวัสดิ์, อำเภอบ่อพลอย, อำเภอพนมทวน, อำเภอเลาขวัญ, อำเภอห้วยกระเจา, อำเภอหนองปรือ ประชากรรวมทั้งสิ้น 883,585 คน (แผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี 4 ปี (พ.ศ.2561-2564))

จังหวัดกาญจนบุรีเป็น “เมืองประวัติศาสตร์ ธรรมชาติอัศจรรย์ สวรรค์นักผจญภัย” เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของภูมิภาคตะวันตก อุดมด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ที่สวยงามและหลากหลาย ทั้งสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ แหล่งโบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เช่น น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น น้ำตกไทรโยคน้อย น้ำตกไทรโยคน้อย น้ำตกนางครวญ น้ำตกเกริงกระเวีย น้ำตกผาดาด ถ้ำธารลอด ถ้ำดาวดิงส์ ถ้ำพระธาตุ ถ้ำเสาหิน ถ้ำสวรรค์บันดาล น้ำพุร้อนหินดาด เขาช้างเผือก แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ สุสานทหารสัมพันธมิตร โบราณสถานเจดีย์ยุทธหัตถี โบราณสถานพงตึก อนุสรณ์สถานช่องเขาขาด แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น สะพานอุตตมานุสรณ์ ด่านเจดีย์สามองค์ เขื่อนศรีนครินทร์ เขื่อนวชิราลงกรณ์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เช่น หมู่บ้านวัฒนธรรมบ้านหนองขาว วัดถ้ำเสือ วัดเขาน้อย วัดทิพย์สุคนธาราม หอพระประวัติสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช วัดวังแก้วเวภาราม หมู่บ้านไทยทรงดำ และวัฒนธรรมชาวมอญอำเภอสังขละบุรี เป็นต้น

ข้อมูลจากการท่องเที่ยวโดยในปี 2558 จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเดินทางมาเยือนจังหวัด จำนวน 6,641,111คน และมีรายได้จากการท่องเที่ยว จำนวน 15,265.04 ล้านบาท ส่วนใหญ่ทั้งชาวไทยและต่างชาติ จะเดินทางเข้ามาเที่ยวในวันเดียวโดยไม่ค้างคืนมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักแรม ทั้งนี้นักท่องเที่ยวจะใช้ระยะเวลาในการพำนักอยู่ในจังหวัดเฉลี่ย 2.38 วัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตามนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจะใช้เวลาในการพำนักอยู่ในจังหวัดมากกว่านักท่องเที่ยวคนไทย นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เข้ามาเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี 5 อันดับแรก คือ ชาวสหราชอาณาจักร ชาวรัสเซีย ชาวเกาหลี ชาวยุโรปตะวันออก และชาวอเมริกัน ตามลำดับ (แผนพัฒนาจังหวัดกาญจนบุรี 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564))

เมื่อนำเอกสาร ตำราข้อมูลต่างๆ มาประกอบ จึงไม่แปลกใจที่จังหวัดกาญจนบุรีจะมีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปใช้บริการทั้งด้านการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติเช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา และการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมประเพณี เช่นการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี การท่องเที่ยววิถีชีวิตชนบท ประกอบกับทางจังหวัดกาญจนบุรีได้มีแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัด ส่งเสริมการท่องเที่ยวตามอัตลักษณ์ และการท่องเที่ยวคุณภาพ โดยมีพันธกิจคือ 1.พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว 2.สำรวจ วิจัย และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ 3.ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเดิมอย่างสมดุลและยั่งยืน 4.ส่งเสริมสินค้าและบริการการท่องเที่ยวมุ่งสู่มาตรฐานสากล 5.ส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมด้านการตลาดยุคใหม่ 6.เสริมสร้างความเข้มแข็งภาคีเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว 7.ส่งเสริมอัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม เพื่อความยั่งยืน 8.ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ ดังวิสัยทัศน์ว่า “เมืองแห่งความสุขการท่องเที่ยวและการเกษตรปลอดภัยระบบเศรษฐกิจมั่นคง” <http://kanchanaburi.go.th/au/vision.php>

ปัจจุบันจังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้นใหม่ๆ และจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นทุกปี จังหวัดกาญจนบุรีต้องมีการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รวมถึงการขจัดปัญหาและอุปสรรคในด้านการท่องเที่ยว การบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยไขกฤตยุทธการตลาดเชิงรุก พัฒนาบูรณะ พนฟูมรดก และทรัพย์สินทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ทั้งในเขตเมือง นอกเมือง เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวใหม่ สร้างแหล่งจ่ายซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยว โดยจะส่งเสริมบทบาทเอกชนร่วมกับชุมชนในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว และวิถีชีวิตให้อยู่ในสภาพเดิมอย่างต่อเนื่อง รักษาเอกลักษณ์ประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานให้อยู่คู่กับคนรุ่นใหม่ในชุมชนนั้นๆไม่ให้เลือนหายไปเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรม โดยส่งเสริมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ และให้ชุมชนมีบทบาท การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวมากขึ้น เพิ่มมาตรการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่สัญจรมา ตลอดจนสร้างความปลอดภัย และป้องกันการเอาเปรียบผู้มาท่องเที่ยว รวมทั้งการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของนักท่องเที่ยวอย่างจริงจัง การพัฒนาการท่องเที่ยวสามารถสร้างความเจริญและการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ชุมชน แต่การพัฒนาก็ส่งผลกระทบต่อสภาวะสังคมวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์และสมดุลนั้นจะต้องมีการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมุ่งเน้น เจาะจงไปที่การท่องเที่ยวที่ทรัพยากรการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบที่เป็นลบเช่นมลภาวะ ชยะ ความเสียหายและเสื่อมโทรมที่เกิดจากการเข้าชมมากๆ เป็นต้น ตลอดจนให้ชุมชนเจ้าของท้องถิ่นหรือเจ้าถิ่นร่วมกันต่อเติมริเริ่มค้นหาความโดดเด่น ดึงดูดชายที่เป็นมนต์เสน่ห์ ความสวยงาม เพราะนักท่องเที่ยวส่วนมากเข้าสู่ยุค 4.0 กันหมดเทคโนโลยีต่างๆจึงไวต่อการเชื่อมต่อและรับรู้ข่าวสาร จังหวัดกาญจนบุรีในฐานะเมืองแห่งทรัพยากรธรรมชาติ เมืองประวัติศาสตร์ เมืองหน้าด่านของประเทศ จึงควรมีการจัดการท่องเที่ยวและสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดใจนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติให้ยั่งยืนต่อไป.